

Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі
Жоғары білім беруді дамыту ұлттық орталығы

**2023 ЖЫЛҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА
ҚАШЫҚТЫҚТА ЖӘНЕ ОНЛАЙН ОҚЫТУДЫ ІСКЕ АСЫРУ
МОНИТОРИНГІ
(1-блок 5-тармақ)**

Аналиткалық анықтама

Астана қ., 2023

МАЗМҰНЫ:

Қашықтықтан оқыту	2-7
Қашықтықтан оқытуды іске асырудағы мәселелер.....	7-8
Жаппай ашық онлайн курстары.....	8
ЖАОК дайындық бағыттары бойынша келесідей бөлінді.....	8-13
ЖАОК іске асырудағы мәселелері.....	13
Қашықтықтан оқытудың тиімділігі.....	13
Қорытынды.....	14

2023 ЖЫЛҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДЫ ІСКЕ АСЫРУ МОНИТОРИНГІ

Қашықтықтан оқыту

Жоғары және қосымша білім беру саласының цифрлық трансформациясы оқу процесінің өзін де, оның ұйымдық құрылымдарын да өзгертуді білдіреді. Цифрландыру әсіресе университеттер үшін өзекті, өйткені үздік студенттер мен оқытушыларды іріктеу үшін бәсеке күшейіп, университет түлектерінен цифрлық технологияларды тәжірибеде қолдана білу талап етіледі. Қашықтықтан оқытудың білім беру ортасында пайдалану мүмкіндігі зор.

2022-2023 оқу жылының екінші жартыжылдығында қашықтықтан оқыту Қазақстанның 29 ЖЖОКБҰ-да, азаматтық ЖЖОКБҰ-ның жалпы санының 28% - 1 (102) іске асырылды.

Қазақстанда 2022 -2023 оқу жылының бірінші жартыжылдығын қоса алғанда, қашықтықтан оқыту шеңберінде толық білім алғандар саны бакалавриаттың 372 білім беру бағдарламасы бойынша 11 676 адамды және магистратураның 20 білім беру бағдарламасы бойынша 83 адамды құрады. Кейбір ЖЖОКБҰ өз ерекшеліктеріне байланысты, мысалы, шығармашылық немесе медициналық университеттер қашықтықтан оқытуды жүзеге асыра алмайды.

Бакалавриат бағдарламалары бойынша қашықтықтан білім алушылардың жалпы санынан 113 студент денсаулық жағдайы туралы дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысы негізінде қашықтықтан оқыту форматына ауыстырылды. 281 бакалавриат студенті халықаралық, республикалық оқу-жаттығу жиындарына, спорттық жарыстарға, зияткерлік және шығармашылық конкурстар мен фестивальдерге қатысу негізінде қашықтықтан форматта оқиды.

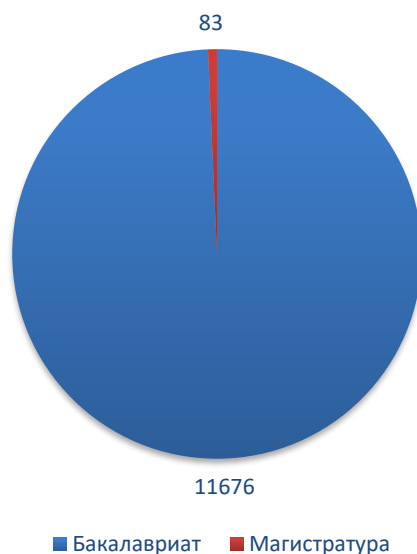
Магистратура бағдарламалары бойынша қашықтықтан білім алушылардың жалпы санынан 2 студент денсаулық жағдайы туралы дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысы негізінде қашықтықтан оқыту форматына ауыстырылды.

Қазақстанда 2022-2023 оқу жылында қашықтықтан оқыту форматында оқитындар саны 372 бакалавриаттың білім беру бағдарламалары бойынша 11 676 адамды және 20 магистратураның білім беру бағдарламалары бойынша 83 адамды құрады. Кейбір ЖЖОКБҰ өз ерекшеліктеріне байланысты, мысалы, шығармашылық немесе медициналық университеттер қашықтықтан оқытуды жүзеге асыра алмайды.

Бакалавриат бағдарламалары бойынша қашықтықтан білім алушылардың жалпы санынан 113 студент денсаулық жағдайы туралы дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысы негізінде қашықтықтан оқыту форматына ауыстырылды. 281 бакалавриат студенті халықаралық, республикалық оқу-жаттығу жиындарына, спорттық жарыстарға, зияткерлік және шығармашылық конкурстар мен фестивальдерге қатысу негізінде қашықтықтан форматта оқиды.

Магистратура бағдарламалары бойынша қашықтықтан білім алушылардың жалпы санынан 2 студент денсаулық жағдайы туралы дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысы негізінде қашықтықтан оқыту форматына ауыстырылды.

Білім алу деңгейі бойынша студенттер саны

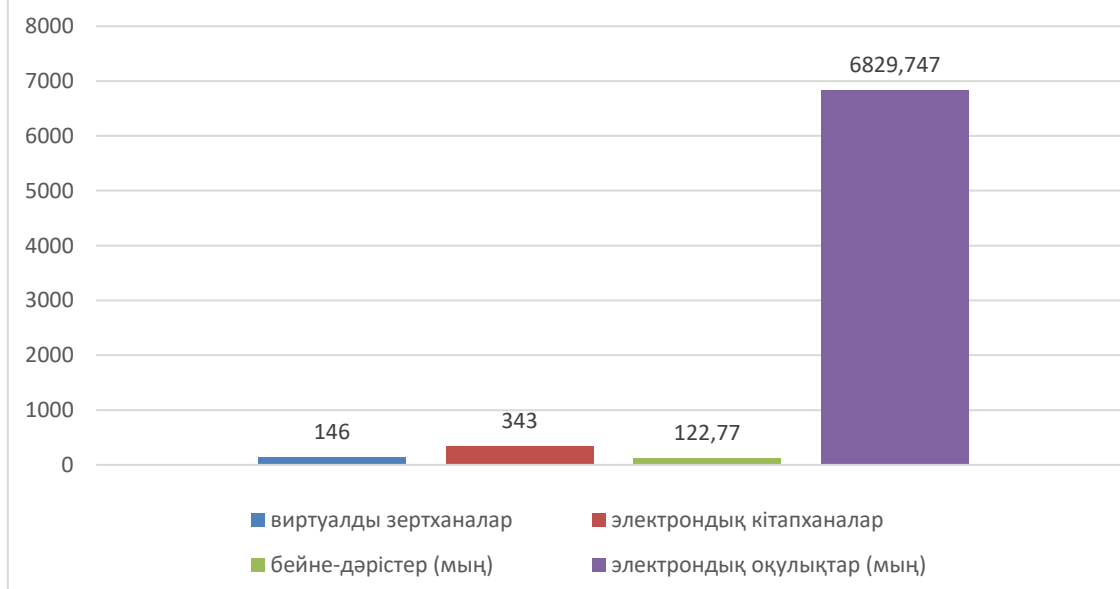

2022-2023 оқу жылының екінші жартыжылдығындағы қашықтықтан оқыту пәндерінің жалпы саны – 2 587.

2022-2023 жылдың бірінші жартыжылдығында ЖЖОКБҰ-да қашықтықтан білім алушылар контингентімен іске асыруға тартылған профессор-оқытушылар құрамының саны 6 452 адамды құрады.

Мониторинг қорытындысы бойынша, 2022-2023 жылдары виртуалды зертханалар (146), электрондық кітапханалар (343), электрондық оқулықтар (6 829 747), бейне-дәрістер (122 770) кіретін Орталық коммуникациялардың жалпы саны 4 700 766 бірлікті құрады. Отандық ЖЖОКБҰ-ның ЦББР базасын ұлғайтудың оң динамикасы байқалады, осылайша қашықтықтан білім беру сапасын арттырады.

Қолданылатын ЦББР

Барлық 102 ЖЖОКБҰ цифрлық платформаның бар екендігі туралы хабарлады.

* 60 ЖЖОКБҰ Platonus жүйесін пайдаланады

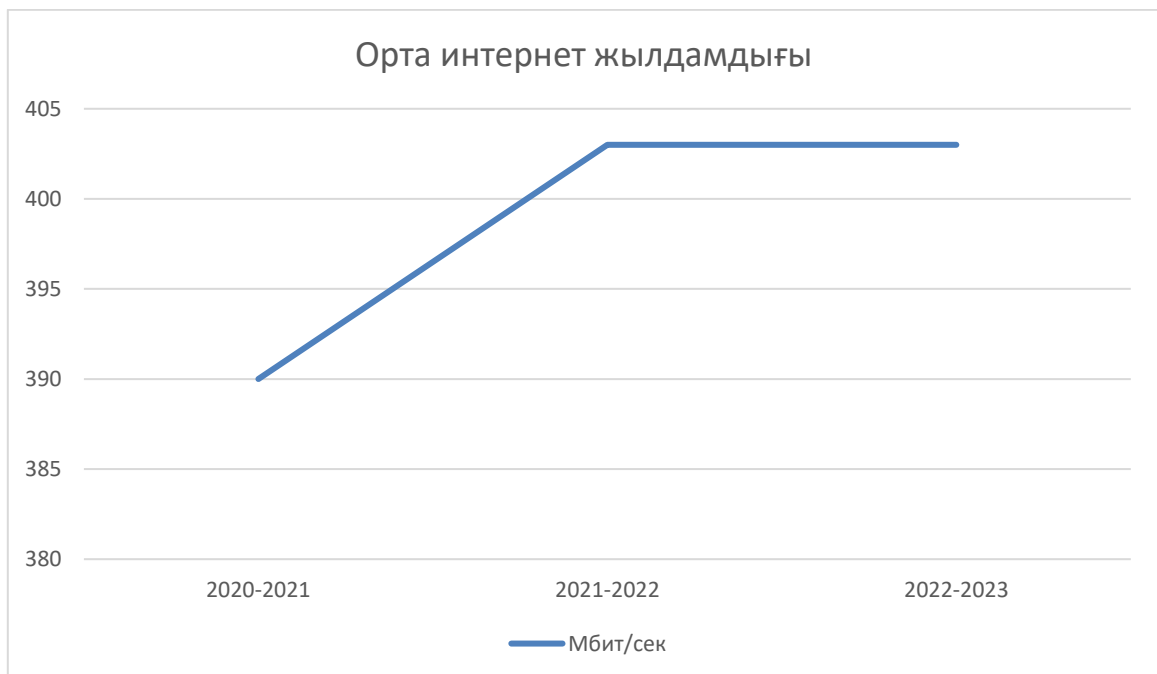
* 25 ЖЖОКБҰ Moodle жүйесін пайдаланады

Барлық 102 ЖЖОКБҰ пәндерге электрондық тіркеудің бар екендігі туралы хабарлады (цифрлық платформа арқылы).

78 ЖЖОКБҰ жатақханада электрондық тіркеу жүйесінің бар екендігі туралы хабарлады.

ҚР ЖЖОКБҰ – ның жарияланған Интернет жылдамдығы 50 Мбит/сек-тен 3 400 Мбит/сек-ке дейін, орташа жылдамдығы-403 Мбит/сек-ке дейін өзгереді.

37 ЖЖОКБҰ-да ЖЖОКБҰ базасында ашылған ІТ орталықтар жұмыс істейді:

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ-да ашылған ІТ орталығы
1.	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	іт институты

2.	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	Digital lady ЖОО жанында, "QSTEM" it компаниясымен және Huawei Академиясымен бірлесіп
3.	Satbayev University	It олимпиадалық дайындық орталығы ACM ICPC
4.	Батыс Қазақстан инновациялық-техникалық университеті	ДОТ институты
5.	Қазақ спорт және туризм академиясы	Инновациялық-техникалық бөлім
6.	Шәкәрім атындағы Семей қ. университеті	Parakozm Халықаралық IT-компаниясы
7.	Alikhan Bokeikhan University	Ынтымақтастықта "Abai IT-Valley" технологиялық кластері: 1) "Dr.Web - Орталық Азия". 2) "Семей медицина университеті" КЕАҚ. 3) "Сколково" инновациялық паркінің ресми резиденті (Ресей). 4) "Wizard" компьютерлік клубы.
8.	Esil University	Центр информационных технологий
9.	Bolashaq академиясы	ЖОО құрылымында ҚОТ және IT-қолдау орталығы бар . Басқа IT-орталықтармен жұмыс істеу туралы қол қойылған шарттар жоқ.
10.	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	АКТ және ҚББ орталығы
11.	Алматы менеджмент Университеті	AlmaU IT center
12.	Халел Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	IT институті
13.	Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	1. Виртуалды және Толықтырылған шындық саласындағы құзыреттер және технологиялар трансфері орталығы (бірлескен шарттар жоқ); 2. Huawei ICT Academy;
14.	О. А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті.	университетте орталық бар. Бірлескен жұмыс туралы келісім-шарттар жоқ.
15.	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	Ақпараттық технологиялар орталығы; бірлескен шарттар жоқ
16.	Жәңгір хан атындағы БҚАТУ	"Somnium" ЖШС, Батыс Қазақстан облысының цифрлық технологиялар басқармасы
17.	Л.Б. Гончаров атындағы ҚазКЖУ	It орталығы
18.	С.Сейфуллин атындағы ҚАТУ	IC-Қазақстан
19.	Қазақ технология және бизнес университеті	It орталығы
20.	Қазақ-Орыс Халықаралық университеті	It орталығы
21.	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Цифрландыру орталығы
22.	Абылай хан атындағы ҚазХҚжӘТУ	ХАТУ-мен бірлесіп
23.	Қарағанды индустриялық университеті	CISCO орталығы, жұмыс істейді Касперский академиясы және Huawei академиясы
24.	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	IT-құзыреттілік орталығы, аймақтың жетекші IT-компанияларымен жұмыс істейді: Woopra, EPAM, Gigabyte, IC Ваниев, ERP Company, Huawei, Cisco және т. б.
25.	Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті	Бизнес-процестерді цифрлық трансформациялауды басқару орталығы
26.	А. Мырзахметов атындағы Көкшетау Университеті	IT-орталық; білім алушыларды бағдарламалау Олимпиадасына дайындау бойынша "it мектеп-лицей" КММ-мен шартқа қол қойылды.
27.	А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	Университеттің смарт орталығы (IT орталығы) Сарапшы МК-мен (Қостанай қ.) мамандарды бірлесіп даярлау туралы шарт (келісім) бар.
28.	Ш. Уәлиханов атындағы КУ	бар
29.	Astana IT University	Apple training center, KAsperskiy lab. Astana Hub, Huawei, Microsoft Center.
30.	Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті	Қызылорда IT-Park, Astana Hub

31.	Халықаралық білім беру корпорациясы	ХББК базасында "INVESCO AZIA" ЖШС-мен бірлесіп 2021 жылдың тамыз айында сәулет-құрылыс саласы үшін цифрлық дағдыларды арттыру бойынша Оқу орталығы ашылды
32.	Павлодар педагогикалық университеті	IT орталығы
33.	Рудный индустриалды институты	"Әлем" бағдарламалау мектебі
34.	Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университеті	IT орталығы
35.	М. Әуезов атындағы ОҚУ	Huawei, Innova Corporation company ЖШС, it invest ЖШС, "Smart ON" қауымдастығы, ҰАТ АҚ, "Carmel" ЖШС компанияларымен шарттар
36.	МУИТ	IT Innovation Center, Apple training center, KAsperskiy lab. Astana Hub, Halyq Bank, MOST, KazTechVentures.
37.	Қызылорда Болашақ университеті	IT center орталығы.

15 ЖЖОКБҰ-да **Huawei ICT** базасында ашылған зертханалар жұмыс істейді:

1.	Л. Н. Гумилев Еуразия ұлттық университеті
2.	Д. Серікбаев Шығыс Қазақстан техникалық университеті.
3.	Қарағанды индустриалды университеті
4.	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті
5.	Ш. Есенов Каспий технология және инжиниринг университеті
6.	Шәкәрім атындағы Университеті
7.	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті
8.	Astana IT University
9.	СДУ
10.	Каспий қоғамдық университеті
11.	ҚБТУ
12.	И. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті. (ресми ашылуы 2023 жылы жоспарланған).
13.	Сафи Өтебаев атындағы Атырау Мұнай және газ университеті
14.	М. Әуезов атындағы ОҚМУ
15.	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті

Қашықтықтан оқытуды іске асырудағы мәселелер

Қашықтықтан оқытуды енгізуде кейбір мәселелер бар, мысалы:

- оқушылар арасында интернет жылдамдығының төмендігі, интернеттің болмауы немесе аудандарда, ауылдық жерлерде интернет байланысының нашарлығы;
- студенттердің немесе педагогикалық ұжымның компьютерлік сауаттылығының жеткіліксіздігі;
- ҚОТ құру үшін үлкен уақыт пен ресурстық шығындар;
- қашықтықтан білім беруде сертификаттары жоқ педагог кадрларды оқу процесін ұйымдастыруға тарту.

ЖЖОКБҰ ұсынған жоғарыда аталған мәселелерді шешу жолдары мыналарды қамтиды:

- оқытушылар құрамы/студенттер үшін компьютерлік сауаттылық бойынша семинарларды/тренингтерді жүйелі түрде өткізу;
- компьютері бар адамдар үшін ДО пайдалануға рұқсат;
- жеткізушілер санының артуы;
- ПОҚ-да өзін-өзі аттестациялауды жүргізу;

- Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындары үшін бірыңғай білім беру порталын әзірлеу және енгізу;
- білім беру мазмұнын жетілдіру, оқу материалдарын әзірлеуде мультимедиялық құралдарды пайдалану;
- компьютердің аппараттық және бағдарламалық құралдарын таңдау және сатып алу.

Сабақтарды тиімді өткізу және оқу материалын электронды платформаларда көрсету үшін студенттердің максималды белсенділігін және пәндік кері байланысты қамтамасыз ететін заманауи әдістемелік тәсіл қажет. Мобильді құрылғылар мен дербес компьютерлер қазіргі жағдайда жылдам кері байланысты алуда оңтайлы болып табылады, сондықтан студенттердің де, мұғалімдердің де техникалық жабдықталуы, жоғары жылдамдық, Интернетке қосылудың тұрақтылығы және цифрлық сауаттылықтың жоғары деңгейі табысты жұмыстың басымдықтары болып табылады. жоғары оқу орындарында қашықтықтан оқытуды енгізу.

Жаппай ашық онлайн курстары

ЖАОК (жаппай ашық онлайн курстары) – электронды оқыту технологияларын және Интернет арқылы ашық қолжетімділікті пайдалана отырып, жаппай интерактивті қатысумен оқыту курсы. Айта кету керек, ЖАОК тек қашықтықтан оқыту курстары ғана емес, сонымен қатар әртүрлі іс-әрекеттердің кең ауқымын қамтитын жеке оқыту әдістемесі. Әрбір әдістеме сияқты, ЖАОК -тың да артықшылықтары мен кемшіліктері бар.

ЖАОК пайдаланудың артықшылықтары:

- Интерактивтілік
- Жылдам кері байланыс және бағалау
- Тегін оқу кестесі
- Материалдың құрылымдық көрсетілімі

ЖАОК кемшіліктері:

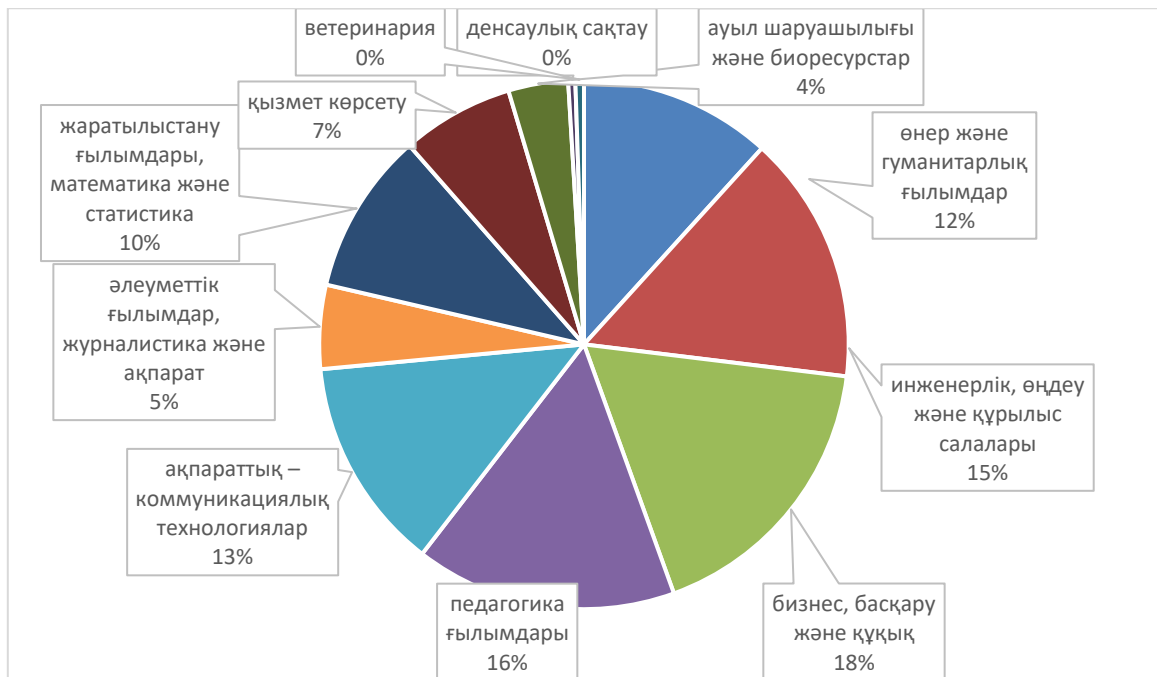
- Оқу материалын өздігінен меңгеру кейбір оқушылар үшін қиындық туғызады
- Тапсырмалардың орындалуына бақылаудың болмауы немесе аз бақылау
- Жоғары техникалық жабдыққа, тұрақты интернет байланысына қажеттілігі.

Қазақстанда ЖАОК 2022-2023 оқу жылының екінші жартыжылдығында 102-ден 35 азаматтық ЖЖОКБҰ-да іске асырады (35%).

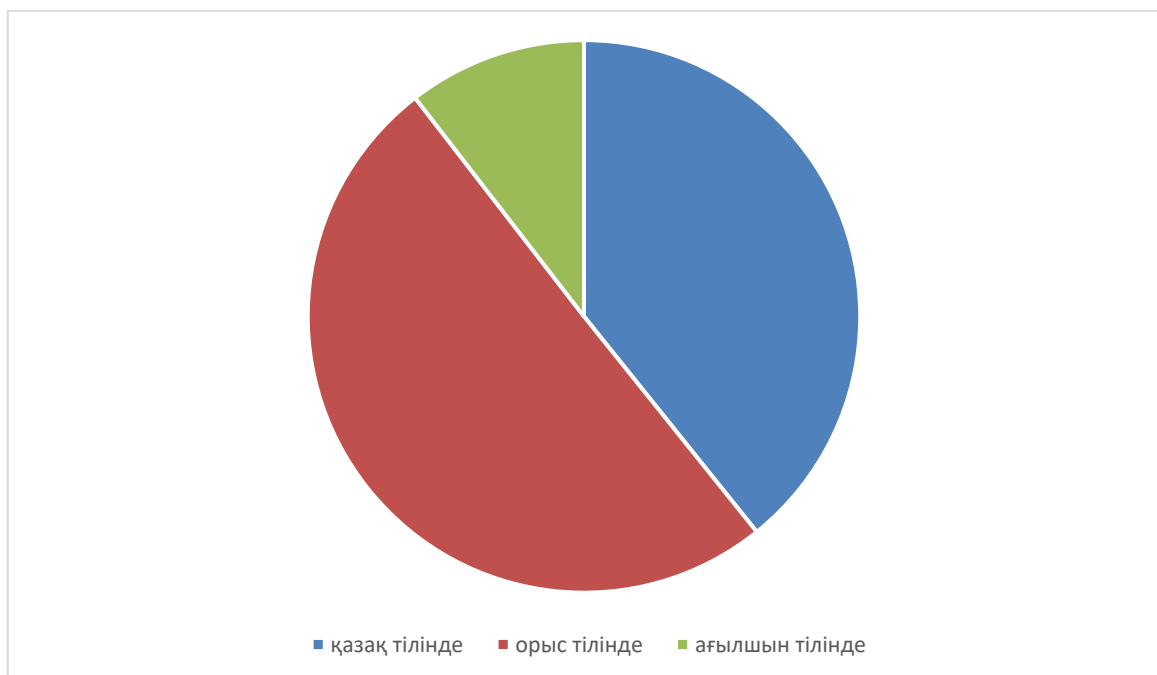
Осы кезеңде ЖАОК жалпы саны 1151 құрады.

ЖАОК дайындық бағыттары бойынша келесідей бөлінді:

- ✓ өнер және гуманитарлық ғылымдар-135;
- ✓ инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары - 175;
- ✓ бизнес, басқару және құқық - 202;
- ✓ педагогика ғылымдары-184;
- ✓ ақпараттық – коммуникациялық технологиялар - 150;
- ✓ әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат-59;
- ✓ жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика - 114;
- ✓ қызмет көрсету-79;
- ✓ ауыл шаруашылығы және биоресурстар-42;
- ✓ денсаулық сақтау-5;
- ✓ ветеринария-6.

Оқыту тілдері бөлінісінде ЖЖОКБҰ әзірлеген ЖАОК - тың ең көп үлесі орыс тілінде – 610, қазақ тілінде-476, ал ағылшын тілінде-127 құрайды.

ҚР ЖЖОКБҰ - да 2022-2023 оқу жылының бірінші жартыжылдығында ЖАОК-та 45 111 адам оқыды

Сонымен қатар, ЖАОК бойынша білім алушылардың едәуір санына қарамастан, олардың аз ғана бөлігі сертификаттар алады, яғни курс соңына дейін өтеді. 2022-2023 оқу жылының бірінші жартыжылдығында курсты аяқтағаннан кейін берілген сертификаттар саны 1 698 сертификатты құрады

Бірқатар ЖЖОКБҰ-да ЖАОК білім алушылар санатының (жынысы, жасы, білім деңгейі және т.б.) статистикасын көздемейді, бұл жағдайда ЖЖОКБҰ әртүрлі

топтардың қалауына, оқытудағы трендтерге байланысты курстарды одан әрі жетілдіруге шектеледі.

Гендерлік бөліністе ер білім алушылардың үлесі (20 016) жалпы санынаң 44%, әйелдер (19 566) - 43% құрады, 5 529 білім алушының жынысы көрсетілмеген (13%).

Жас бойынша білім алушылардың саны:

25 жасқа дейін-36 381 адам,

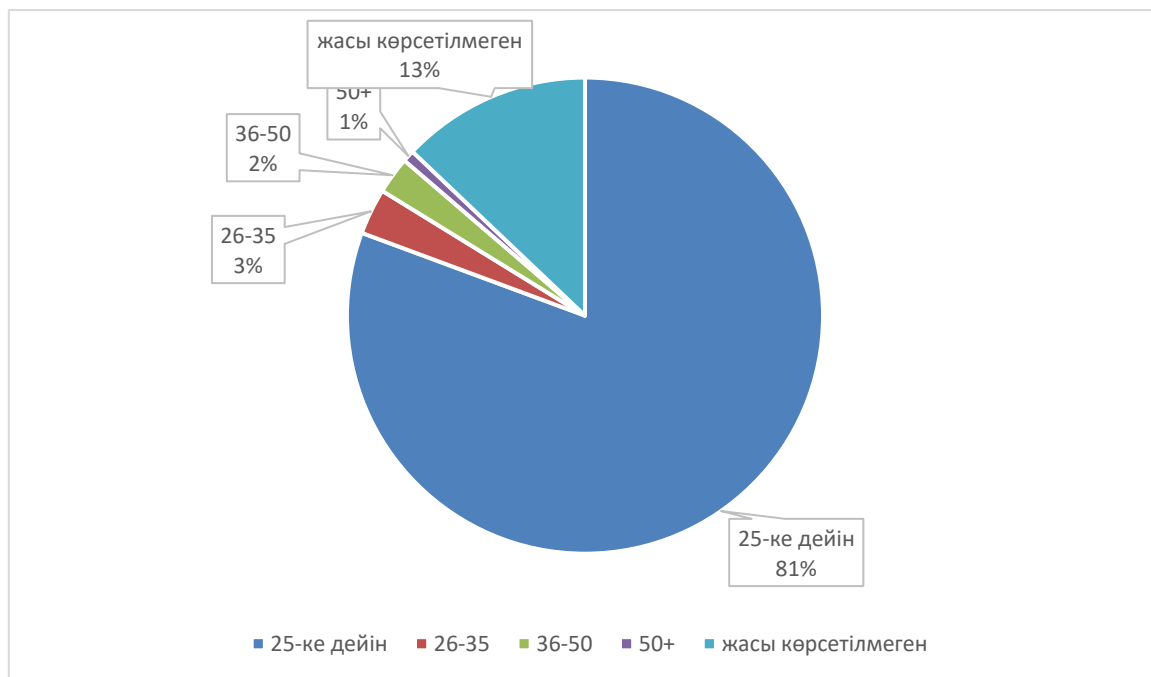
26-35 жас-1 413 адам,

36-50 Жас-1 134 адам,

50 + - 362 адам,

Жасы көрсетілмеген-5 821 адам.

ЖАОК бойынша білім алушылардың ең көп саны-25 жасқа дейінгі жастар.

Бұл ретте онлайн курстардың мақсатты аудиториясы еліміздің жоғары оқу орындарының білім алушылары ғана емес, сонымен қатар мектеп оқушылары, біліктілігін арттырғысы келетін адамдар; тыңдаушылардың бір бөлігі білім деңгейін белгілемеген.

2022-2023 оқу жылының екінші жартыжылдығында өңірлер бойынша ЖАОК іске асыратын ЖЖОКБҰ бөлу:

№	ЖЖОКБҰ атауы:	Қаласы:
1.	Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	Ақтөбе
2.	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	Алматы
3.	Қ. и. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	
4.	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	
5.	Алматы Менеджмент Университеті	
6.	Қазақ спорт және туризм академиясы КЕАҚ	
7.	Халықаралық білім беру корпорациясы	
8.	Алматы технологиялық университеті	
9.	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	
10.	Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	

11.	Astana IT University	
12.	Астана медицина университеті	
13.	Атырау университеті. Х. Досмұхамедова	Атырау
14.	Орталық Қазақстан академиясы	
15.	Қарағанды индустриалды университеті	
16.	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	Қарағанды
17.	Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті	
18.	Көкшетау университеті. Ш. Уәлиханова	Көкшетау
19.	А. Байтұрсынов атындағы Қостанай Өңірлік университеті	
20.	Академик Зулхарнай Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	Қостанай
21.	Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті	Қызылорда
22.	Павлодар педагогикалық университеті. Ә. Марғұлан	Павлодар
23.	Рудный индустриалды институты	Рудный
24.	Семей қ. Шәкәрім атындағы Университет	Семей
25.	І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті	Талдықорған
26.	Тараз аймақтық университеті.М. Х. Дулати	Тараз
27.	Батыс Қазақстан университеті.М. Өтемісова	
28.	Жәңгір хан атындағы БҚАТУ	Орал
29.	Қазақстан-Америка еркін университеті	
30.	Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ	Өскемен
31.	Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы	
32.	Шымкент университеті	
33.	Орталық Азия Инновациялық Университеті	Шымкент
34.	ЮКУ им. М. Әуезова	
35.	Мирас Университеті	

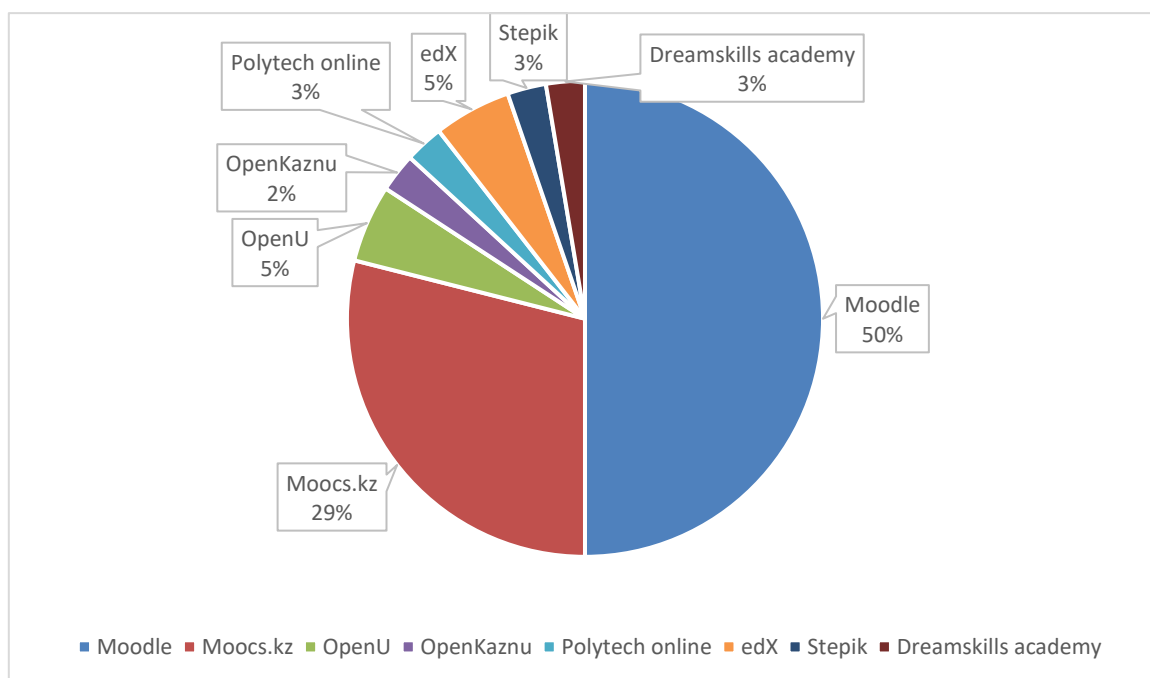
ЖАОК 2022-2023 оқу деңгейі бойынша мақсатты аудиториясы: оқушылар – 278 адам, бакалавриат студенттері – 33 027 адам, магистратура студенттері – 3 332 адам, докторанттар – 386 адам, біліктілігін арттырғысы келетіндер – 161 адам, басқалары (білім деңгейін көрсетпеген тыңдаушылар) – 7 927 адам.

Мақсатты аудитория арасында бакалавриат студенттері ең көп ұсынылған-олардың үлесі 73 % құрайды. ЖАОК магистранттар мен докторанттар арасында танымалдығы шамалы, магистранттардың пайызы 7% - 7, ал докторанттардың бір пайыздан азы 0.85% -. құрады. Тиісінше, ЖАОК-ты пайдалануға магистратура мен докторантураның көбірек студенттерін тарту бойынша жұмыс қажет.

2 ЖЖОКБҰ-да бар жеке дамыған платформалары бар: Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (OpenKazNU-85 MOOC) және Қ. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ (Polytech Online-62 MOOC).

ЖЖОКБҰ MOOC-ты келесі платформаларға орналастырады: Moodle (18), Moocs.kz (11), OpenU (2), OpenKazNU (1), Polytechlline – (1), edX (2), Stepik (1), Dreamskills Академиясы (1).

Бұл мониторинг Қазақстанның жоғары оқу орындары ЖАОК құру және дамыту бойынша нәтижелі жұмыс жүргізіп жатқанын көрсетті. MOOC құру және енгізу Қашықтықтан оқытудың жоғары деңгейін ұстап тұрудың жақсы құралы болып табылады.

2022-2023 оқу жылының екінші жартыжылдығында ЖАОК-ты іске асыратын 35 ЖЖОКБҰ-ның 25-В ЖАОК-тың халықаралық платформаларына жазылымдар бар, оның ішінде 4-і ақылы негізде (ҚазҰУ, ҚазҰТЗУ, РИИ, ОҚУУ), 9-ы Бұл мониторинг Қазақстанның жоғары оқу орындары ЖАОК құру және дамыту бойынша нәтижелі

жұмыс жүргізіп жатқанын көрсетті. MOOC құру және енгізу қашықтықтан оқытудың жоғары деңгейін ұстап тұрудың жақсы құралы болып табылады.

2022-2023 оқу жылының екінші жартыжылдығында ЖАОК-ты іске асыратын 35 ЖЖОКБҰ-ның 25-В ЖАОК-тың халықаралық платформаларына жазылымдар бар, оның ішінде 4-і ақылы негізде (ҚазҰУ, ҚазҰТЗУ, РИИ, ОҚУУ), 9-ы ҚР ҒЖБМ-нің есебінен.

"Coursera" жобасына қатысу үшін 25 жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының тізімі:

№	ЖЖОКБҰ
	"Ы. Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институты"
	"Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті"
	"Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті"
	"Қарағанды индустриалды университеті"
	"Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті"
	"А. Байтұрсынов атындағы Қостанай Өңірлік университеті"
	"Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті"
	"Павлодар педагогикалық университеті"
	"Қазақ әйелдер ұлттық педагогикалық университеті"
	"Ілияс Жансүгіров атындағы Жетісу университеті"
	"Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті"
	"Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университеті"
	"Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті"
	"Рудный индустриалды институты"
	"Сафи Өтебаев атындағы Атырау Мұнай және газ университеті"
	"Халел Досмұхамедов атындағы Атырау университеті"
	"Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті"
	"О. А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті"
	"Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті"
	"С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті"
	"Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті"
	"М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті"
	"М. Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті"
	"М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті"
	"Академик Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті"

ЖАОК іске асырудағы мәселелері

ЖЖОКБҰ мәлімдеген ЖАОК іске асырудағы мәселелерге мыналар жатады: ЖАОК әзірлеу бойынша бірыңғай нормативтік құжаттың болмауы; ПОҚ-ның төмен қызығушылығы; ЖАОК артықшылықтары туралы студенттердің төмен хабардарлығы; ЖАОК-тың жаңа курстарын өзектендіруге және құруға қаржы ресурстарының болмауы; тыңдаушылардың төмен уәждемесі (курстар бастапқыда тіркелген қатысушылардың шамамен 5% - аяқтайды).

ЖЖОКБҰ-ның өздері проблемаларды шешудің мынадай жолдарын ұсынады: ҚР МҒМ деңгейінде онлайн-курстарды әзірлеуші-ПОҚ-ны міндетті көтермелеуге қойылатын талаптар бекітілсін: не бекітілген еңбек шығындары сметасы бойынша материалдық жағынан, не ЖОО-ның қалауы бойынша әзірлеушінің педнагрузкасына ЖАОК әзірлеуді енгізу; біліктілікті арттыру курстарын өткізу; материалдық-техникалық базаны жаңарту; ЖАОК-тың ақпараттық және маркетингтік әлеуетін дамыту; ЖАОК — тың жаңа курстарын өзектендіруге және құруға қаржы ресурстарын тарту; ЖАОК оқытушы-әзірлеушісінің зияткерлік құқығын қорғауды қамтамасыз ету.

ЖАОК іске асырудағы проблемаларды шешуге дұрыс көзқараспен олардың санын, курстардың сапасын арттыруға болады, бұл қазақстандық әзірлеу курстарының жалпы имиджіне оң әсер етеді, осылайша жергілікті ғана емес, сонымен қатар шетелдік студенттердің де қызығушылығын тудырады. Бұл ҚР жоғары оқу орындарына түсуге ниет білдірген шетелдік студенттер санының артуына әкелуі мүмкін.

Қашықтықтан және онлайн оқытудың тиімділігі

Бүгінгі таңда еліміздің барлық жоғары оқу орындарында қашықтықтан оқыту қолданылады.

Қазақстанда қашықтықтан оқыту-педагог пен білім алушылардың қашықтықтан, оның ішінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен телекоммуникациялық құралдарды қолдана отырып өзара іс-қимылы кезінде жүзеге асырылатын оқыту.

Қазақстан Республикасы ғылым және жоғары білім министрінің бұйрығымен қашықтықтан оқытуды ұсыну бойынша білім беру ұйымдарына қойылатын талаптар және қашықтықтан оқыту бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидалары бекітілді.

Педагогикалық ғылымдар, құқық, хореография, аспаптық орындау, авиациялық техника және технологиялар, құрылыс, теңіз техникасы мен технологиялары, денсаулық сақтау, әскери іс, ветеринария сияқты даярлық бағыттары бойынша пәндердің 20% - қашықтықтан оқытуды реттеу бойынша нормалар енгізілді.

Қалған бағыттар үшін пәндерді қашықтықтан 50% - ға дейін оқу қарастырылған.

Қашықтықтан оқыту білім алудың перспективалық тәсілі болып табылады. Қашықтықтан білім берудің тиімді жүйесін құру халықтың едәуір бөлігі үшін сапалы білімнің қолжетімділігін арттырады, оқушылардың техникалық дағдыларын дамытады, заманауи техникалық құралдарды, электрондық кітапханаларды және т. б. пайдалану есебінен оқыту сапасын жақсартады.

Оқытудың жаңа нысаны – онлайн-оқыту енгізілді, бірақ бүгінгі күні оқытудың бұл нысаны Қазақстанның ЖЖОКБҰ үшін лицензиясыз болып табылады, бірақ оқытудың осы нысанын енгізетін бірнеше жоғары оқу орындары бар (деректер төменде қоса берілген). Онлайн-оқыту нысанын енгізу білім беру қызметтері нарығында, оның ішінде шетелдік студенттер үшін жоғары оқу орындарының тартымдылығын арттыруға, оқу корпусы мен жатақханаларды күтіп-ұстауға арналған қаржылық шығындарды қысқартуға мүмкіндік береді.

Онлайн оқыту сонымен қатар жасанды интеллект пен виртуалды шындықты қолдана отырып, жаңа буынды оқытуға мүмкіндік береді және елдегі заманауи цифрлық білім беруді дамытуға серпін береді.

Бүгінгі таңда Қазақстанның ашық университеті (Open University) платформасы жұмыс істейді. Қазіргі уақытта философия, математика, бағдарламалау, Ақпараттық технологиялар және бизнес курстары қол жетімді, сонымен қатар "Жаңа гуманитарлық білім" жобасы аясында аударылғандардың әзірленген бейне дәрістері орналастырылған. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық". Жоғары оқу орындарының жетекші қазақстандық және шетелдік оқытушыларының онлайн курстарына қолжетімділік тегін.

Білім беру порталының міндеті жоғары оқу орнының кез келген білім алушысына елдің жетекші профессорлары мен оқытушыларының курстарынан еркін қол жеткізуге мүмкіндік беру болып табылады.

Жалпы ЖЖОКБҰ келесі көрсеткіштер бойынша Қашықтықтан оқытудың жоғары тиімділігін атап өтеді (жжоббұ-ның өзі он балдық шкала бойынша бағалау):

- * ДО-да ЦОР пайдалану тиімділігі (орташа балл – 8.8)
- * ББ сапасы (орташа балл – 8.6);
- * оқу жоспарының икемділігі (орташа балл – 8.8);
- * оқытушылар мен студенттер арасындағы уақтылы және тиімді кері байланыс (GPA – 8.8);
- * студенттердің үлгерімі (орташа балл – 8.4).

Осылайша, ЖОО-лардың қашықтықтан оқытын студенттердің үлгеріміндегі проблемаларды анықтау қажеттілігі байқалады, өйткені бұл параметр ЖЖОКБҰ-ның ең төменгі орташа бағасын алды.

Осылайша, ЖОО-лардың қашықтықтан оқытын студенттердің үлгеріміндегі проблемаларды анықтау қажеттілігі байқалады, өйткені бұл параметр ЖЖОКБҰ-ның ең төменгі орташа бағасын алды.

2022-2023 оқу жылының екінші жартыжылдығында онлайн оқыту Қазақстанның 5 ЖЖОКБҰ-да, азаматтық жжоббұ-ның жалпы санының 5% - 5 (102) іске асырылды.

Қазақстанда 2022-2023 оқу жылында қашықтықтан білім алушылар саны 26 бакалавриат білім беру бағдарламасы бойынша 1 938 адамды құрады.

Пәндердің жалпы саны 234 құрады, оның ішінде қазақ тілінде – 141, орыс тілінде – 188, ағылшын тілінде – 15. Онлайн оқытуды іске асыруға тартылған ПОҚ саны 274 адамды құрады.

Қорытынды:

Мониторинг қорытындысы бойынша 2022-2023 оқу жылының екінші жартыжылдығында:

- 29 Жжоббұ қашықтықтан оқытуды жүзеге асырды
- Қашықтықтан білім алушылар саны 11 676 адамды құрады;
- МДҰ-ға тартылған ПОҚ саны 6 452 адамды құрады
- ЦОР саны 4 700 766 құрады;
- 102 ЖЖОКБҰ-да цифрлық платформаның болуы;
- 100 ЖЖОКБҰ-да онлайн прокторинг жүйесінің болуы;
- 102 ЖЖОКБҰ - да қарыз алуды анықтау жүйесінің болуы;
- Жатақханаға электрондық тіркеу жүйесінің болуы - 78 ЖЖОКБҰ;
- ЖАОК 35 ЖЖОКБҰ-да жүзеге асырылды;
- ЖАОК саны 1 151 құрады;
- ЖАОК тыңдаушыларының саны 45 111 адамды құрады.